

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Congresul Agrului

Marile serbări dela Satu-Mare — Agru se ridică în fața ofensivei ortodoxe — Acțiune demnă și hotărâtă — Alegerea noului președinte

Satu-mare este tocmai la granița apuseană. Drum lung și greu pentru cei chemați la congresul Agrului. — Vremea încă s'a îndârjit împotriva. Două zile înorate, ceață și ploaie. S'a zădărnicit manifestația satelor care aici, mai mult decât ori unde, ar fi fost de sigur impunătoare.

Am avut totuși unul din cele mai frumoase congrese. Și ca înfățișare externă. A participat lume peste așteptări. Fruntașii Agrului au sosit în număr frumos din cele mai depărtate colțuri de țară. Un mănunchiu închiegat până și din Capitală. Iar regiunea compact unită și orașul însuși au completat rândurile în așa măsură încât am avut massă de intelectuali, dacă nu s'a putut ținea marea procesiune a țărănilor. — Semn bun și temel de nădejdi. Instinctiv, filii bisericii noastre, fără îndemnuri și stăruinți speciale, simt momentele de răscruce și, în ceasuri grele, nu lipsesc dela datorie.

Acest sentiment al clipelor de mari hotărâri a plutit toată vremea asupra adunării, imprimându-i pecetea unei solemnități și concentrări deosebite.

A domnit, ca notă caracteristică și deosebit de pronunțată, spiritul rugăciunii și al închinării. Serviciile sfinte, stăpânite de adâncă pietate a acestui colț de țară, avântul predicilor, neuitata procesiune cu făclii în noapte, nesfârșitul șireag al cuminecărilor în grandiosul locaș deschis acum cultului divin, sunt trăsături esențiale, de neșters, în icoana congresului și în nimile participanților. — Liniște mare a cuprins, în fața acestui tablou, pe toți cei îngrijorați de virulența recentă a marelui „ofensive ortodoxe” ce se deslănțuie împotriva noastră. Sufletul cutolic este, în aceste părți, cetate de nebiruit.

Această convingere spontană și nedesluse se transformă în certitudine conștientă în cursul lucrărilor congresului. Pericolul a fost în fața congresului nesulemenit, în adevărul lumină și putere. Care a fost răspunsul?

O încordare a voințelor, o înălțare a frunților, cum n'am mai văzut alta dela memorabilele frământări pricinuite de falimosul proiect al legii cultelor, împotriva căruia se ridicase conștiința catolică-unită cu putere elementară. Răspunsul a fost vibrantul entuziasm care a condus conferința dlui Păclișanu despre rolul național al bisericii noastre. Răspunsul a fost atențiunea pătrunzătoare care a urmărit dările de seamă despre situația și creșterea forțelor agriste. — Trecându-le în revistă, din nou un sentiment de liniște s'a revărsat peste congres.

Agrul ia înfățișarea stejarului puternic, cu coroană rotundă, cu crengi sănătoase și înfrun-

zite. Alături de Agrul bărbăților, Asociațiile paralele ale femeilor concentrate în U. M. F. R. U. activează în aproape toate parohiile și cătunele. Astru, organizat la toate centrele universitare, muncește sistematic la crearea elitei chimate să ia în mână, ca mâine, steagul luptelor și biruințelor noastre. — Corurile, organizate, sunt și ele o armată a adevărului, pe care îl servesc pe calea frumosului. — Cantorii vreau să se grupeze și ei în rânduri ordonate sub steag. — Purtătorii de peană vor veni să întregească actualul comitet de presă, rânduindu-se într'un fel de asociație, dela care așteptăm soluții și fapte în marea problemă a slovei tipărite.

Din această conștiință a puterii și a dreptății, în slujba căreia stăm, s'au desprins spontan hotărârile luate și concentrate în moțiunea votată. Ferme și demne. Agru vrea pace și e gata la colaborare frățescă cu toți cei buni — în munca de zidire și consolidare sufletească a neamului, absolut necesară în aceste zile de bejenie și convulsii generale. Făclia adevărului, în bezna acestor văltoari, o poartă în fruntea neamului Biserica noastră unită cu Roma. Ea este fermentul și chiagul recreștinării adevărate a neamului. De aceea, nu numai pentru vrednicile trecutului ea merită cinstea nației, ci mai ales pentru acest rol mare de viitor. În vremea tuturor desorientărilor, când toate sectele își samănă nestingerite otrava pe plaiurile românești, când încep periculoase târguelli oficiale cu protestantismul anglican, ea, Biserica noastră, este chemată să vegheze și să apere dreapta credință a strămoșilor.

De aceea Agru va apăra această comoară moștenită dela părinți, cu ultima energie și cu toate riscurile. Ingrijorat de soarta neamului, atrage atențiunea celor în drept asupra marilor primejdii ce se nasc din războiul confesional care, pornit de câțiva fanatici, e pe punctul de a fi îmbrățișat de însăși puterea publică. Agru va lua toate măsurile ca să amuțască degradanta campanie a urei și a minciunii ce se duce împotriva noastră, cu concursul nesocotit al unor asociații menite unor scopuri înalte (For, Liga Antirevizionistă, Asociația clerului ort. etc) și ziare pretinse creștine („Universul”).

Va lupta, în același timp, pentruca să se facă dreptate Bisericii noastre în toate doleanțele și revendicările ei juste. Să înceteze umilirea la serbările naționale. Să se asigure educația creștinească a tineretului. Să se pună la dispoziție mijloacele unei mai bune pastorații: eparhii, parohii, salarii pentru preoți, mănăstiri inzestrate; etc. etc.

Iată linia spirituală a congresului: demnitate și pace, dar hotărâre fermă de a nu mai

răbda nedreptatea, de a reprimă minciuna, de a reacționa cu toată energia la atacurile

Acest spirit trebuie acum difuzat în toate organizațiile și în toate sufletele. Trebuie completate cadrele. Să nu mai fie parohie fără Agru și fără reuniune de femei și toate străbătute, prin entuziasmul conducătorilor, de nouă însuflețire, de nou avânt. Toți fruntașii, din orașe și sate, să vie sub steag. Să-și dea mâna frățeste în slujba idealului curat, care singur e în stare să surpe prăpastiile despărțirilor provocate de interesele vremelnice.

Nu va fi prea grea această strângere a rândurilor și revărsarea noului avânt. Demisia conducătorilor de până acum, a președintelui, d. ministru Valeriu Pop și a secretarului general, prof. Aug. Popa, acest gând a voit să-l servească și să-l înlesnească. În acest motiv stă și toată frumuseța gestului, altfel dureros.

Alegerea în fruntea Agrului, cu atâta entuziasm unanim, a dlui general DĂNILĂ PAPP, această figură de granit care prin credință practică și prin marea conștiință a muncii și datoriei se ridică ca un munte peste sbuciumul mărunț al zilei, este garanția concretă a acestei voinți de înfrățire, de muncă și, la nevoie, de luptă neînfricată.

Pe acest drum mergând, în acest spirit cu adevărat creștinesc străduind, disciplinat și hotărât în jurul conducătorilor, prin rugă și faptă neobosită, Agru nu poate ajunge decât la biruință. Dacă piedeci va avea de biruit, dacă prigoanele se vor întezi împotriva, va merge neșovăitor tot înainte, după porunca veșnic vie a Mântuitorului:

„Îndrăzniți, eu am biruit lumea!”

Revista serbărilor

Trenul cu oficialitățile Agru, în frunte cu Înălții Arhieriei, intră în gara Satumare Sâmbătă la orele 15³⁰. Gara împodobită, de zile mari. Peronul, cât e de mare, abia poate cuprinde mulțimea care așteaptă. Aer și halne de sărbătoare. Fețe vesele și urale spontane.

Cuvinte de bun sosit rostesc dd: prefect Dr. Ardeleanu, primar Dr. Benea și protop. A. Dragoș. Răspunde I. P. S. Sa mitrop. Alexandru. — Biroul de incartiruire funcționează perfect. Toți cei anunțați înainte, au biletul gata. Se găsesc camere și pentru ceilalți, după obicei național destul de mulți, cari pică pe neașteptate.

Abia avem răgaz să ne vedem adăpostul, am și plecat la biserică învăluită în mister, „Calvaria”, a părinților Iesuiți, unde s'au ocrotit sufletele credincioșilor noștri în timpul ridicării noii lor biserici. Aici se face Vecernia. Arhieriei, în mandie, sunt primiți de un mare sobor de preoți în odăjdii.

De aici, la noua Prefectură, unde se ține ședința plenară a Comitetului Central. Urmând dorinței generale, se admite în sală și publicul. Și iată-ne o adevărată adunare de fruntași so-

și din toate părțile, înjghebată cât ai bate în palme. În chip firesc, lucrările Comitetului nu se mai mărginesc la examinarea rapoartelor ce se vor prezenta adunării în ședințele de mâine, ci în legătură cu ele și cu problemele puse, se încing discuțiuni bogate, însuflețite, de ținută înaltă, cum rar ne-a fost dat să avem.

Paralel, în altă sală, aceeași aglomerație și animație la *ședința Comitetului U. M. F. R. U.* a reuniunilor noastre de femei.

Dumineca

ploaie și ceață. Ce-o fi cu serbările noastre? — Nici o grijă însă. De dimineața, biserica e ticsită formal de mulțimea credincioșilor, cari urmăresc cu adâncă pietate întreaga pompă orientală a *liturghiei arhieresti*; precum și *predica P. S. Sa Ioan* al Lugojului.

Era crucea amiezii când s'a sfârșit sfânta slujbă și, în fruntea mulțimii, înălții Arhieriei și Comitetul Agru s'a îndreptat spre impunătoarea *statuie a pâr. Lucacin*, care de aci, din piața Sătmăruului atâtor lupte înălțătoare, veghia și apără granița apuseană a țării. O frumoasă cunună de lauri s'a așezat, drept închinare din partea Agrului, la picioarele „leului dela Șişești”.

Ședința festivă

Îndată se deschide apoi, în teatrul „Nottara”, *ședința festivă* a Congresului. Sală mare și frumoasă, prea mică, totuși, pentru această ocazie. Nici un locșor nu mai e de găsit. Nici jos, nici în balcoane, nici pe scena care abia cuprinde oficialitățile și autoritățile numeroase. Abia acum ne dăm seama de interesul excepțional ce l-a trezit acest congres. Au venit fruntașii agrării din cele mai mari depărtări. Un mănunchiu întreg dela București. Nu mai vorbim de Blaj, Cluj și părțile bănățene. Iar din puternica regiune unită a nordului au venit, se poate spune, toți cei vrednici și buni. — Bine reprezentată și presa.

În atmosferă de mare solemnitate, răsună cuvintele de deschidere ale președintelui, d. ministru *Valeriu Pop* și răspunsul I. P. Sale mi-

trop. *Alexandru*, care binecuvintează lucrările congresului. (Publicăm cele două vorbiri în altă parte a gazetei). Urmează la cuvânt reprezentanții diferitelor autorități cari au ținut să aducă urări și saluturi congresului nostru. Cel dintâi ministrul cultelor, în numele căruia d. inspector general *Ienciu* spune, în esență, următoarele:

»Statul român merge pe linia cea dreaptă a evoluției sale istorice când își împletește viața sa publică cu viața bisericii. Toate sufletele creștine și române se bucură când văd biserica binecuvântând deschiderea corpurilor legiuitoare, deschiderea cursurilor universitare, precum și toate momentele însemnate din viața casei Domnitoare și a neamului. Această bucurie trebuie să fie comună tuturor cultelor creștine din România, dar mai cu seamă bisericii române unite căreia statul român i-a recunoscut aceeași demnitate de biserică națională ca și bisericii ortodoxe. Și asta cu drept cuvânt, deoarece biserica unită a fost prin marii apostoli ai re-deșteptării naționale totdeauna românească și a ținut cu entuziasm și cu grele sacrificii veșnic vie flacăra conștiinței morale și naționale și legătura frățească cu surorile noastre latine mai mari și se străduiește și azi din răpuzeri să mențină această glorioasă tradiție a sa.

Cred că este mai mult decât o coincidență faptul că bisericele naționale își mobilizează azi sufletele credincioșilor, tocmai pe linia frontierei. Convinse în adâncul sufletului că aceste frontiere sunt un act al providenței divine, realizat prin vitejia soldatului român și prin înțelepciunea tradițională a bărbatilor săi conducători și că acest act face parte integrantă din planul cel veșnic pentru mântuirea omenirii, ambele biserice naționale au venit aci să pună la temelie centuri de oțel credință și legământul lor sfânt că vor apăra până la ultima suflare și contra tuturor popoarelor actul sfânt al providenței, care este România Mare.

Urmează d. prefect *Dr. O. Ardeleanu*, care aduce salutul județului; d. primar *Dr. S. Benea* pe cel al municipiului Satu-Mare, iar pâr. *Teodor Rusu*, în numele bisericii ortodoxe, exprimă dorința ca cele două biserice naționale să lucreze în armonie la consolidarea sufletescă a neamului. — În numele bis. rom. cat. *P. S. Sa ep. Șt. Fidler* subliniază frumoasele rezultate ale străduințelor bis. rom. unite pentru înălțarea și întărirea sufletescă a credincioșilor și urează spor lucrărilor congresului. — Simțite cuvinte de bun sosit rostește d. *Dr. I. Pogăceaș*, președ. Agrului local. — În urmă *P. S. Sa ep. Alexandru*

al Maramureșului mulțumește Agrului pentru bucuria făcută întregii eparhii de nord prin ținerea congresului aici, la hotarul țării.

Cu mare însuflețire se aprobă apoi trimiteria *telegramelor omagiale* Sfântului Părinte *PIUS XI* și *M. Sale Regelui CAROL II*, citite de d. președ. *V. Pop*.

Conferința d-lui director gen. *Dr. Zenovie Făclșanu*, membru coresp. al Academiei, despre rostul bisericii noastre unite în viața neamului, a fost o savantă și entusiastă apoteoză a Bisericii noastre. Cu putere magică a înviat trecutul ei de slavă. Într-o sinteză pregnantă, plină totuși de culoare și viață, s'au formulat marile vrednici ale unirii care a dat neamului românesc conștiința originii sale, conștiința drepturilor sale politice și care a mers mereu, cu sacrificii eroice, în lupta mare pentru cucerirea acestor drepturi. — Conferința care a fascinat și entusiasmănt întregul public din sală, ca și mulțimile cari ascultau la megafoane afară, în stradă, se va tipări și răspândi prin organizațiile Agru.

După masă, la 4, în sala festivă a Prefecturii, arhiplină, s'a ținut, în prezența arhierilor,

Ședința administrativă

a congresului. Cu concentrată atenție și cu viu interes a urmărit asistența *raportul general al Comitetului*, despre activitatea ultimilor doi ani, prezentat de secretarul general prof. *Augustin Popa*. A subliniat cu aplauze constatările, sugestiile și propunerile mai importante, trecute apoi și în moțiunea finală. Deosebit de impresionat a rămas congresul când a trebuit să constate păcătoasa luptă pornită de ortodoxie împotriva noastră; în schimb, mare mângâiere am avut cu toții văzând voința dărză a fruntașilor de a apăra cu toată puterea și cu toată jertfa glorioasă moștenire religioasă și culturală a bisericii noastre, singura adevărată și mântuitoare. — La fel de mulțumiți trebuie să fim și cu progresele continue pe care, fără șgomot, le realizează Agrul nostru și de activitatea lui bine-făcătoare.

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Două tipuri omenesti

În una din numărările sale scrieri, s. *Ambrosie* din Milano se întreabă: Pentru ce în Scriptură se zice, că Dumnezeu creând lumina, țărta, astrele, plantele, animalele și toate câte există în lume, la toate a zis: „Și văzând că sunt bune...”; numai la om n'a zis: „Și văzând Dumnezeu că omul este bun...?”

Sfântul și înțeleptul episcop caută să și răspundă la această întrebare, zicând: „Soarele nu poate să fie mai soare decât este, floarea mai floare, și nici animalul mai animal sau lumina mai lumină, de oarece acestea nu sunt perfecționabile, adică nu sunt capabile de o desăvârșire mai mare decât au avut atunci când au ieșit din mâinile celui Atotputernic. Omul însă, fiind făcut după un model infinit superior lui, este capabil de desăvârșire, adică folosind exact și corect facultățile și însușirile, cu cari a fost înzestrat, să se apropie cât mai mult de modelul său, de Preabunul Părinte ceresc”.

Omul este compus din două elemente, unul material, altul spiritual. Adecă: trup și suflet. Întru crearea lui, Dumnezeu a pus mai multă grijă, și numai „a zis să fie”, cum a făcut cu celelalte făpturi, ci lui l-a dat și posibilitatea de a se perfecționa, căci precum zice Mântuitorul (Ioan. 14, 2): „În casa Tatălui meu sunt multe locașuri”. Iar omul poate să

țină a fi în locașul cel mai apropiat de Preasfântul.

Ființa spirituală cu atât va fi mai desăvârșită, cu cât mai mult se va asemăna spiritualului său model. Absolut desăvârșit este numai Dumnezeu, și El singur nu mai este capabil de perfecțiune mai mare, având în sine toate însușirile bune câte ne putem și nu ne putem închipui. Și încă în modul cel mai desăvârșit. Sufletul omenesc, ființă spirituală și el, este capabil de multă desăvârșire încă, și din acest motiv n'a zis Dumnezeu după ce l-a creat „că este bun”, adică desăvârșit.

Omul ajutat de grația dumnezească poate să se desăvârșească prin libera sa voință de care făpturile pur materiale n'au fost învrednicite, și prin folosirea cum se cuvine a mijloacelor pe cari Făcătorul l-le-a pus la dispoziție pentru a-și ajunge scopul.

În urma păcatului original și a păcatelor personale însă, mintea omului a rămas oarecum întunecată, așa încât nu mai știe folosi mijloacele cum ar trebui. Voința adeseori l-se lasă condusă de patimi, și astfel omul în loc să meargă spre scopul pentru care a fost creat, se îndepărtează de el și cu timpul chiar îl uită. Aleargă apoi neștiutor pe o cale pe care n'o cunoaște, și de multe ori primejdioasă, întocmai ca un fluture în jurul unei lampe. A ieșit din drumul cel bun și cunoscut, nu-și mai știe ținta statorită de Făcătorul, ci își făurește el o țintă, pe care n'o poate ajunge niciodată. Sau numai cu greu. Iar omul se oboșește înzadar, întocmai ca o albină prinsă într-o sticlă goală, care umblă jur împrejur ostentindu-se

ca să se elibereze, fără însă a putea ajunge unde vrea. Și chiar de s'ar și întâmpla uneori ca omul prins în sticla goală a acestei vieți să-și chiar ajungă scopul pe care singur și-l-a făcut, nu va fi mulțumit cu el, ci îndată ce a ajuns unul, va căuta altul, nădăjduind că acela îl va mulțumi; și va alergeră încoace și încolo, întocmai ca o albină într-o cameră de flori artificiale.

Las să urmeze descrierea omului care nu e luminat de grația lui Dumnezeu ca să-și cunoască scopul, sau care nici nu vrea să fie luminat de ea și n'o primește, fiindcă îi place să alergeră după scopul, „chimeră”, pe care însuși și l-a format; adică a omului care nu umblă în calea desăvârșirii pentru care l-a rânduit Făcătorul său.

Sfântul *Bernard* din Clairvaux, în cartea sa „*De interiori domo*” adică „Despre locașul cel dinlăuntru”, îmbrăcând pentru un moment haina acestui om, zice:

— Vai de mine! Mânia mă turbă, Invidia mă sfâșie, Superbia mă umflă. Poruncile marilor mei nu le urmez, ci le judec și le discut. Sunt muștrat aspru de neglijențele mele, dar nu vreau să ascult, ba chiar resping cu indignare sfaturile acelui care cearcă să mă îndrepteze. Pretind cu nerăgînare să fiu preferit chiar și celor mai buni dintre oameni.

Simplicitatea și curăția sufletească a deaproapelui meu o leau în bătaie de joc. Părerile mele le susțin cu aroganță, trufie și nerăgînare. Nu sunt cu reverință față de acela cari ar trebui să fiu. În vorbe sunt sumet, în inten-

Ca un mare pom, cu ramuri puternice născute dintr'o tulpină, așa începe a se înfățișa Agrul nostru, apropiindu-se tot mai mult de idealul »Acțiunii Catolice«. Agrul propriu zis rămâne asociației bărbatilor. Alături și împreună cu el lucrează celelalte ramuri în cari este organizată ierarhic, dela parohie până la provincia mitropolitană, activitatea religioasă-socială a credincioșilor noștri.

Iată deci, în această condensată ședință a dărilor de seamă, și puternica organizație a femeilor, U. M. F. R. U., cu un raport sumar, prezentat de Dna Emilia Hopârteanu. Cifre și date impresionante. Rugăciuni, biserici împodobite, milă multă pentru cei săraci. Sunt adevărate minuni ale iubirii creștinești cecece a realizat spiritul de jertfă, mai ales în câteva din parohiile cele mai fruntașe (Cluj, București, Blaj etc.).

Bucurie mare și în tabăra universitarilor. »Astru« și-a găsit calea cea bună. În absența harnicului președinte al Federației d. Dr. Nic. Popa, nevoit să plece acasă înainte de încheierea acestei ședințe, raportul îl prezintă d. Liviu Mărginean dela univ. București. Nădejdi mari se pot clădi mai ales pe sistematicele silințe ale Astrului de a adânci viața sufletească a membrilor, lucrând la calitate mai mult decât la cantitate, spre a crea o adevărată elită intelectuală însuflețită pentru credință și Biserică. Nu mai puțină satisfacție avem văzând legăturile prețioase ce le încheie tinerii noștri cu conducătorii tineretului altor neamuri, prin asociația »Pax Romana«, în cadrele căreia își țin locul în chip onorabil.

E pe drumul apropiat realizării și organizația cantorilor uniți, care și-a ales președinte pe p. prof. Francisc Hubic dela Oradea. Iar până la anul, Federația corurilor din tot cuprinsul provinciei bisericesti va fi fapt împlinit, ne asigură președ. d. prof. Dr. Al. Borza.

Raportul casierului, d. Emil Birtolon, și-a mai îndulcit și el tonul de obișnuită muștrare din trecut. Nu mai suntem chiar așa săraci. Colectele din ziua Agrului încep a da rezultate.

În arhiepiscopie și eparhia Maramureșului mai ales. Sperăm că pilda bună va fi molipsitoare. — S'au făcut și câteva danii frumoase. Cu prilejul pelerinajului organizat de Agru, I. P. S. Sa mitropolitul Alexandru a dăruit 50.000 lei, Psf. Iuliu al Clujului 20.000 lei. Păr. prepozit Al. Breban dela Baia-mare, care se înscrișese membru al Agrului cu 25000 lei, a dat pentru expoziția presei 15.000 lei; iar acum de curând în ultima ședință a comitetului de direcție, alte 15.000 pentru a se premia lucrări originale românești scrise pentru folosul sufletesc al tinerimii. (Agru a instituit și el un premiu de 15.000 pentru premiarea celor mai bune traduceri din autori străini, în același scop). — Observăm, că mai avem 15.000 lei dela d. I. Baltescu și 2000 lei dela Dr. A. Banciu pentru lucrări cu teme date la concurs, rămase nedistribuite.

La propunerea p. canonic I. Georgescu, se aleg apoi comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor și pentru cea mai importantă problemă dela ordinea zilei: demisia președintelui și secretarului general.

Alegerea Președintelui

În timp ce comisiunile lucrează, ședința continuă. Păr. prepozit Dr. Nic. Brinzeu face dare de seamă despre activitatea Comitetului Național al Operelor Pontificale Misionare, al cărui președinte este. Arată sporul laudabil realizat. Prin publicații proprii (»Misionarul«, »Micul misionar« și »Calendarul micului misionar« și cu sprijinul presei noastre, opera e astăzi cunoscută și spiritul de jertfă pentru această cauză mare e viu. Dela cei 80.000 lei cât s'a putut aduna acum doi ani, anul trecut a sărit peste jumătatea de milion! — Comisiunile raportează. D. prof. Gavrilă Barbul aduce mulțumiri Com. Central pentru munca săvârșită și pentru raportul, frumos și complet, prezentat. Adunarea dă descărcarea de gestiune. La fel casierului.

Raportorul comisiunii de candidare e d. Zenovie Păclișanu. Dsa arată concluziile unanime la cari a ajuns comisiunea: demisia dlui președinte V. Pop și secretarului gen. Aug.

Popa, având o motivare de natură principiară: grija mare de a nu se umbri Agrul însuși prin activitatea politică a primilor lui reprezentanți și exponenți, comisia propune primirea demisiilor și exprimă foștilor conducători cele mai vii mulțumiri pentru activitatea laborioasă de opt ani încheiați. Propune să fie proclamat președinte al Agrului d. general în retragere Daniela Papp, una din cele mai frumoase figuri de soldat nu numai a țării ci și al credinței sale; prestigiul și autoritatea căruia va atrage sub steagul Agrului pe toți fruntașii bisericii noastre, atât de desbinați pe chestiuni politice, și va da, astfel, Agrului un nou avânt și nouă înflorire. — Adunarea, în picioare, aclamă îndelung și cu mare însuflețire propunerea, iar președintele proclamă ales în unanimitate pe d. gen. D. Papp de președinte al Agrului. — De secretar general a fost, apoi, aclamat tânărul profesor din Cluj Jacob Crișan, un foarte harnic și devotat agrist.

Pentru deplina complectare a cadrelor, Ven. Cor episcopesc numește pe loc de asistent eclesialic, în locul regretatului p. canonic Ion Agârbiceanu, iar de director general, în locul p. Dr. L. Tăutu, plecat la Roma, pe p. canonic Cosma Avram, profesor la acad. teol. din Cluj, care alături de p. Agârbiceanu, va conduce și buletinul »Agru«.

De încheiere, vii aplauze salută invitarea Preasf. Iuliu, de a se ține congresul general al anului viitor la reședința sa, în Cluj.

Ședința U. M. F. R. U.

Paralel cu ședința Agrului central, într'altă sală a palatului Prefecturii, desbat și sfătuiesc asociațiile femeilor. Sală plină. Bine reprezentate toate organizațiile eparhiale.

Sporul realizat prin organizarea tuturor în U. M. F. R. U. sub conducerea dnei Livia Dr. Boila și Rvsm. Ștefan Roștanu, este mai mult decât mulțumitor. Constată acest lucru dna Em. Hopârteanu, care prezidează. Asociația urmărește acum ținte precise. S'au stimulat energiile, s-au unificat metodele de lucru, inițiativ-

șii sunt încăpăținat, la inimă impletit, în discuții arogant și trufaș.

La judecată și la minte sunt nestatornic, la gură nebunatic, la glumă împurgăcios, la fapte bune leneș, la supunere îndărătaie, puțrora gata de vorbe fără rost, silnic în ascultare, arogant în discuții. La cea mai mică ironie ori sarcasm la adresa mea, mă aprind ca rășina, îmi infierbânt și îmi tulbur toate gândurile. Contrazic pe cel ce nu sunt de față, și în mintea mea vorbesc împotriva lor lucruri vătămătoare. Dar ce întrece și cea mai mare nebunie, este, că de și nu mă asuprește nimenea, eu plănuiesc ceartă și luptă. Îmi închipui că cineva este în ceartă cu mine, și mereu plănuiesc ce să-i răspund și cum să-mi răzbu. Și așa mereu mă lupt cu umbrele.

Dar pe omul — care suntem nevoiți a-l numi »comun«, căci de este altcum, este »omul excepțional«; — mai frumos și mai plastic îl descrie scriitorul italian Melchior Gioia, în cartea intitulată »Il primo e il nuovo Galateo«. Iată cum începe și cum urmează:

Să contemplăm pentru un moment această înțepătoare și bizară care se numește om, și cu făclia lui și a istoriei să ne coborâm în adâncul inimii lui.

Acesta, care în modestele sale pretenții crede »rege al naturii«, lasă să se vadă în foarte multă ignoranță despre lucrurile mai importante, și o slabă rază de ațintire pre niște lucruri aproape inutile. Curiozitate afloasă și presumpțioasă, și neputință fizică a o satisface. Continuă eforturile de a atinge

culmea fericirii, și continue căderi prin ivirea de trebuințe noi.

La imaginea sau închipuirea libertății, se electrizează și pentru un moment înalță fruntea; dar mai apoi se pleacă cu ticăloșie jugului, și pentru multe veacuri rămâne în amorțire.

În sufletul lui nasc cele mai înțelepte reflexii, dar și cele mai nebune patimi se joacă pe rând cu același suflet. Proiectele cele mai statornice sunt răsturnate de o sumedenie de idei confuze cari îl întunecă rațiunea, fără ca el să le poată împiedeca.

Fericirea altuia i-se pare furată dela el, și nu-i place; dar cu toate acestea, durerea altuia — cel puțin pentru un moment, — îi înmoale inima și îi stoarce lacrimi din ochi. Prefăcându-se și admiră meritul, talentul și virtuțile; dar îi place totuși să vadă umiliți pe acela pe cari e constrâns să-i stimeze.

E vanitos până la nebunie, și adesea imitează pe cloara împodobită cu penelul pământului. E sclav al dorințelor nestatornice; dar ar vrea totuși să tiranizeze tot ce-l înconjoară. Un cuvânt pișcăcios îl deschide în inimă o rană de moarte; dar cu un surâs pofti desarma mânia lui.

Este lăudător al modestiei, dar despre sine n'are decât idei înalte și îi place să fie lăudat, prefăcându-se că disprețuiește lauda.

Deși este mai mult nemulțumit decât satisfăcut, mai mult nădăjduiește cecece l-ar putea mângâi, și nu vrea să bănuiește cecece l-ar putea vătăma. Ar vrea ca toți să se ocupe de el, și dacă nu poate face aceasta prin virtuți, bogăție sau putere, va încerca să atragă

privirile altora prin vre-o barbă sau plete lungi, prin vre-un vesmânt curios sau prin vre-o bute deschelată, care să-i folosească de locuință.

Este iubitor de înviri, dar în același timp este victima datinelor celor mai proaste și a celor mai extravagante obiceiuri. Se înarmează împotriva aceluia care ar vrea să-l descarce de lanțuri. E presumpțios și ignorant. Râde — și de multe ori pe nedreptul — de alte națiuni, și i-se pare că numai legile și obiceiurile lui poartă pecetea înțelepciunii.

În societate se conduce după anumite reguli făurite tot de el, și care variază din loc în loc și din timp în timp. Conform acestor reguli, uneori își încâlțosează lucrurile până la sclăvie. În conversații amestecă lingușirea, joshnicia și minciuna. Alte ori dă lucrurilor sale atâta libertate, încât n'o poți deosebi de brutalitatea sălbatecă.

Deaproapele este prețuit mai mult după vesminte, decât după talente și virtuți.

De multe ori șade bucuros în societate unor persoane plicticoase, cari n'au alte calități, decât poate aceea de a fi bogăți, sau de a părea așa. În schimb respinge cu bruscă altele persoane, cari au talent dar n'au bogăție.

Adeseori aprobă și cele mai grosolane stupidități, dacă sunt leșite din gura vre-unel persoane dela care poate nădăjdui ceva, și râde de se strămbă la gluma cât de proastă leșită din gura oricărui ilustru ignorant..“.

(Va urma)

Dr. N. Lupu

vele bune s-au generalizat și pildele bune au făcut să crească zelul tuturor. Organizarea cadrelor e completă. S-au constituit toate comitetele eparhiale, având fiecare prezidență destoinică: dna E. Hopârteanu în arhidieceză; dna N. Bleda Oradea; dna Elena Dr. Aciu Cluj-Gherla; dna Olga Dr. Vicaș Lugoj și Rvsm. L. Vida Maramureș.

Toate au amănunțite dări de seamă despre activitatea ultimului an și prezintă călduroase saluturi congresului: d. prof. *Veturia Fulicea* pe cel al comitetului arhidiecezan, dna ing. *Gabor* al celui de Cluj-Gherla; d. *Angela Sălăgean* al Oradei; dna *Olga Dr. Vicaș* al Lugojului și *Iulia Dr. Bretan* al Maramureșului.

Intr'o binegândită expunere, P. I. *Gârleanu* arată scopul și menirea reuniunilor mariane. Se citește apoi *raportul general* (d. V. *Fulicea*), primit fără observări, în unanimitate.

Partea mai interesantă a ședinții au format-o discuțiunile asupra câtorva probleme puse în dezbateri. S-au făcut propuneri și s-au luat importante hotărâri privitor la *adâncirea spiritualității* în Reuniunile Mariene (împărțiri cel puțin lunare; concentrarea tuturor prezidentelor la exerciții spirituale; participarea în corpore la Paraclis). Pentru a se veni în ajutorul *tinerelor meseriești și a servitoarelor* s-a decis înființarea de *Patronaje*, precum și adunarea lor la conferințe și slujbe în Dumineci și sărbători. — *Sprizintrea presei* noastre de asemenea este o preocupare a asociațiilor mariane, ca și împărțirea de cărți bune în spitale și penitenciare; apoi destinarea unei sume de bani din partea tuturor asociațiilor pentru cumpărarea de cărți bune și înzestrarea de biblioteci.

Se decide apoi modificarea Statutelor pentru a se putea îngloba și *reuniunile școlare*. — Cotizația va fi 40 lei pe an (20 rămân reuniunii; 10 trec la protopopiat, 10 la centru).

Rezumând hotărârile luate, dna E. Hopârteanu, arătând în frumoase cuvinte virtuțile ce trebuie să împodobească pe femeia creștină, declară ședința închisă.

Munca încordată a zilei întregi nu se putea încheia mai minunat decât cu

Procesiunea caracteristică

de seara. Spectacol de neuitată frumusețe. Printre șiruri lungi de torțe, valuri-valuri de credincioși, cu luminări aprinse, în rânduri ordonate, trec încet, cu cântări și rugăciuni, în plină concentrare sufletească. Se mută parohia noastră din „Ca'varia” care a ocolit-o provizor, în noua sa biserică. Iși duc praporii și icoanele, împodobite în ghirlande de flori; și duc, sub baldachin, în mâinile Mitropolitului, pe însuși Impăratul cerurilor, căruia i-au ridicat nou altar, o nouă casă împărătească. E multă duioșie în această pererigrinare, care alungă întunerecul greu al nopții cu făclile aprinse în cinstea lui Isus, a cărui nouă biruință o vestește dangătul puternic al clopotelor.

O slujbă sfântă în noul locaș de închinare, cel mai mare pe care îl avem noi, prea mic totuși pentru mulțimile cari se înghesuie la intrare. Cântă biserică toată; așa cum ar fi să fie pretutindeni și cum cere firea ritului nostru! — Predică, avântat, p. *Dr. Titus Malai*, dela Cluj. — Și plină a rămas biserică toată vremea. Agrul local a organizat o *priveghere de noaptea 'ntreagă*, în fața Mântuitorului. O noapte de rugă neadormită, de închinare nefătărită, de cucernică înălțare a sufletelor spre Acela dela care vine tot darul cel bun.

Ziua a doua

sărbătoarea ss. Arhangheli Mihail și Gavril, a fost închinată pe deantregul lui Dumnezeu, sufletului. Acesta i-a fost programul propriu zis. S'a făcut, cu pompa obișnuită, *sfînșirea noului templu* clădit după planurile arhitectului Smighelschi. Construc-

ție monumentală, căreia nu-i lipsește totuși grația și armonia. Când va fi gata, dacă va avea noroc și de o pictură bună, va fi, fără nici o îndoială, una din cele mai de seamă realizări arhitectonice ale României. — Arhiepiscopul locului, P. S. *Alexandru* al Maramureșului, a rostit cuvintele mântuirii la cea dintâi liturghie celebrată în biserică din Satu-Mare. A cântat corul „V. Lucaciu”, condus cu multă pricepere de prof. *A. Demian*. La sfârșit: cuminicări. Multe. În cap cu frunțașii Agrului, două rânduri de fețe adâncite în rugă curg neîncetat și nu vreau să se stârșească. Păcat că ploaia a împiedecat noua procesiune proiectată. Cum tot ea a ținut acasă zecile de mii ale credincioșilor din sate, cari nu s'au putut prezenta cum ar fi dorit. Ce-ar fi fost pe vreme bună! Dacă și așa, mai multe mii au trebuit să stea afară și să asculte sf. liturghie în drum, difuzată prin megafone. Procesiunea nu s'a putut ține. Totuși, arhiepiscopul ies în fața bisericii, P. S. *Alexandru* rostește o scurtă cuvântare mulțimilor, pe care I. P. Sa Mitropolitul le binecuvântă cu trupul și sângele Domnului.

Masa comună

la „Dacia”. Vreo 300 persoane! Toasturi, pentru Papa, Regele, Mitropolit, pentru corul episcopesc, pentru președintele Agrului și în sănătatea organizatorilor congresului.

Curând după masă, arhiepiscopul pleacă, cu trenul de 15¹³. Tot atunci, la Prefectură

Ședința de închidere

a congresului. Prezidează d. *Dr. F. Miholyi*.

Obiectul ședinței era unul singur: hotărârile mai importante ale congresului precum și fixarea liniilor de activitate pentru viitor au fost cuprinse într'o *moțiune*, votată și aclamată cu unanimitate în susflăcări.

Seara, corul „Vasile Lucaciu”, sub iscusita conducere a dlui prof. *A. Demian*, a dat un foarte reușit *concert*, în sala teatrului „Notara”. A urmat, în sala mare a hotelului „Dacia”, o petrecere familiară, animată și senină. În hala cismarilor a fost o petrecere populară.

Așa s'a desfășurat, în linii mari, congresul Agrului la Satu-Mare. El va rămâne în analele asociației noastre ca unul din cele mai importante.

Binecuvântările Sf. Părinte. La telegrama omagială ce i s'a trimis din congresul Agrului, Sf. Părinte a răspuns, prin Card. Pacelli, următoarele:

Città Vaticano. Fittati sens Azione Cattolica greco-rumena raccolta congresso annuale vivamente graditi Sua Santità che è lieta auspiciose nuovi incrementi multiforme apostolato diletti volenterosi figli fiancheggianti loro solerti pastori invoca divini lumi ed invia di cuore confortatrice apostolica benedizione.

Cardinale Pacelli.

Sentimentele fiești ale Acțiunii Catolice române unite, adunate în congres anual, au fost foarte aagreate din partea Sanctității Sale care e fericit de a augura noul sporuri de apostolat multiplu lubișilor săi filii zeloși cari stau alături de păstorii lor vigilenți. Invocă lumină cerească și trimite, din inimă, reconfortantă binecuvântare apostolică.

Cardinal Pacelli

Sfînșiri de biserici. În luna Septembrie a. c. Preasf. *Valeriu* al Orăzii a consacrat două biserici: cea din *Mădăras* și cea din *Istrău*, binecuvântând tot atunci și piatra fundamentală a marelui lăcaș de închinare ce se va ridica la *Bocșa Română* și va adăposti osemintele lui Simeon Bărnuțiu. — Preasf. *Iuliu* al Clujului a sfînșit, în 31 Octombrie c., biserică din *Edișa* (Someș) în cadre de mari solemnități.

MOTIUNEA

votată de Congresul General al Agrului

Congresul exprimă din nou sentimentele de neclintită alipire față de biserică Romei eterne și de iubire fiercică pentru urmașul verhovnicului Petru, Sf. Părinte PIUS XI. capul creștinătății universale.

Afirmă, aci la granița de apus a țării, hotărârea fiilor bisericii românești unite cu Roma, de a apăra cu prețul vieții România întregită în granițele ei firești, din tainica poruncă a dreptății divine, făcând zid nesurpat în jurul gloriosului tron al M. S. Regelui CAROL al II-lea.

Asigură pe înalții Ierarhi de dragostea și devotamentul nezdruccinat al Agrului, care va fi în toate împrejurările o armată disciplinată, gata de luptă și jertfă a bisericii noastre.

Constată cu adâncă mâhnire pornirile de defăimare și prigoană cari întesc la suprimarea însăși a bisericii noastre, căreia neamul românesc întreg îi datorează mînuirea resurrecțiunii sale naționale. Cu patriotică îngrijorare congresul înfierează această acțiune de învrăjbită între frați, într'o vreme în care puterile unite ale tuturor celor buni abia ar ajunge pentru a stăvili năvala răului și a disoluției morale.

Condamnă în deosebi participarea la această acțiune distructivă a unor asociațiuni și zitare menite unor înalte scopuri patriotice și creștinești; și vestește mai ales tentativa periculoasă de a pune și puterea publică în serviciul proselitismului și prin aceasta a războiului confesional.

Convins de rolul providențial al bisericii noastre nu numai în trecutul ei și pentru viitorul neamului, Agrul dorește să colaboreze în plină armonie cu toți cei ce vor să lucreze în pace pentru binele neamului, dar în același timp este ferm convins să apere cu ultima energie comoara credinței și ființa bisericii noastre străbune, împotriva oricui și cu orice jertfă. Indrumă Comitetul Central să ia toate măsurile pentru luminarea opiniei publice asupra dreptății cauzei noastre și pentru încetarea atacurilor ce ne impresară.

Grija fraților risipiți în vechiul regat, precum și aducerea la matcă a celor secuzatși va fi o preocupare de competență a Agrului.

În interesul unei tot mai bune păstoriri a sufletelor, cerem crearea episcopilor și parohiilor necesare; înființarea posturilor trebuitoare de preoți militari; salarizarea convenabilă a clerului; înzestrarea mănăstirilor călugărești pentru ca să-și poată îndeplini înalta lor misiune spirituală. În același scop cerem să ni-se retrocedeze averile lăsate de fondatori pentru scopurile bisericii noastre.

Educarea creștinească a tineretului pretinde un număr de ore de religie în toate categoriile de școli; ducerea tineretului școlar și premilitar la sfânta liturghie în biserică confesiunii proprii cel puțin în Dumineci și sărbători; precum și numirea învățătorilor de religie română unită pentru elevii de această confesiune.

Pentru o mai înaltă pregătire a clerului, cerem înființarea facultății de teologie catolică românească decretată prin lege.

Luând act cu regret de demisia dlui președinte Valeriu Pop și a secretarului general Augustin Popa din posturile de conducere ce au avut, demisia întemeiată pe motive de natură principiară, le exprimăm cele mai vii mulțumiri pentru munca și jertfa adusă în serviciul Agrului și îi rugăm să dea asociației și pe viitor întregul lor concurs”.

Cuvinte festive la deschiderea Congresului Agru

Sedința festivă a congresului Agru a deschis-o d. președinte VALERIU POP, cu următoarele cuvinte:

Biserica dintre instituțiile divine, și Monarhia dintre instituțiile lumești, sunt cele mai sigure zăgazuri împotriva acțiunii de anarhizare a sufletelor, de răsturnarea așezămintelor omenești. Forțele distrugerii nimic nu le combate cu mai multă înverșunare decât biserica lui Hristos și regalitatea. În mintea noastră, azi ca și mâine, mâine ca și în veacuri, să răsără ca pilduitor exemplu Spania însângerată, sfâșiată și ingenunchiată. În Spania s'a dărâmat întâi monarhia și apoi biserica, dar a venit minunea resurecției pentru că nădejdele să poată să sălășuiască în sufletele celor greu încercați. Credem în victoria de totdeauna a principiului binelui și chiar dacă și noi ar trebui să trecem prin calvarul sufletesc al acestui neam, ne-ar fi lăsată și nouă resurecția. Dar stă în mintea și în putința noastră ca, învățând dela ceilalți cari au pățit, să nu ne lăsăm mințile și sufletele întunecate. Ci conștienți de menirea noastră să ne întărim în credința și voința de a da mâna unul altuia, de a munci umăr la umăr, de a ne îmbrățișa și de a forma cu trupul și sufletul un zid de apărare de nebruit, în jurul bisericii și al credinței; în jurul principiului regalității și astfel înșipți în mod nebruit în glia străbună răscumpărată cu jertfe, să stăm ca stejarul falnic pe care nu-l poate răsturna nici tunetul nici vijelia ori cât ar fi ele de năprasnice.

Sentimentele noastre de dragoste și frăție, de armonie și înțelegere care ne stăpânesc pe toți, nu se adresează celor ce stau în această strană, ci ele își iau avântul și trec la ceilalți frați în oricare strană ar fi ei, aceleași imnuri de slavă se ridică la cer pentru binele nostru sufletesc și pentru binele nostru pe aceste plajuri românești.

Din noi nu vorbește nici pasiunea, nici dărima, și nici slăbiciunea, ci dragostea de aproapele, dragostea de creștini și dorința de a munci pe cărări paralele cari duc la un câmp de activitate imcomensurabil, merit să ducă la înfrățirea națională a acestui neam pe care și dintr-o strană și dintr'alta vrem să-l servim până la limita puterilor noastre.

Înalt Preasfințite Părinte,

Cu opt ani mai în urmă am primit la Congresul de constituire dela Blaj, din mâinile marelui și neuitatului arhieru Vasile, greaua sarcină de a conduce această asociație, acest instrument pus în serviciul bisericii și neamului.

Opt ani de-a rândul am căutat să fac din plăpânda barcă bătută de toate vânturile corăbia puternică de astăzi, care stă neclintită în slujba bisericii și neamului și este și va fi un puternic instrument de realizare a scopurilor noastre sufletesti și naționale.

Când iau hotărârea de a mă retrage din fruntea acestei asociații țin să depun mandatul mâinilor Înalt Preasf. Voastre, demnul urmaș acelui, care a fost îndrumătorul înțelept al bisericii române unite atâția ani de-a rândul, și o las la dispoziția congresului general cu încrederea făcută din tot sufletul și inima, că ceace făcut bun în trecut să înflorească și să ne slujească spre bucurie și mândrie acum și de-a pururi.

II

Îndată luând cuvântul, I. P. S. Sa mitrop. ALEXANDRU a spus următoarele:

Studiind documentele papale relativ la acțiunea Catolică în cartea părintelui Alfredo Maria Cavagna, publicată în a 3-a ediție în anul trecut la Milano, am constatat înă odată cât ține de mult Sfântul Părinte la această organizare a laicilor căreia îi jertfește parca partea cea mai aleasă a solitudinii sale apostolice. Nu-i scapă nici o ocazie și nici un prilej cât de neînsemnat să nu atragă atențiunea fiilor săi sufletești asupra extraordinarei importanțe a acțiunii catolice. El o numește „pupila ochilor săi”, atât îi este de dragă și de scumpă. Declară că această organizație face parte din Ministerul Apostolic, este agregată erarhiei bisericești și că inserierea în cadrele acestei organizații din partea mirenilor din orice clasă, vârstă și sex este o datorie elementară a *vieții lor creștine*, Preoțimea și episcopatul, din cauza acumulării prea multelor exigențe și nevoi ale timpurilor moderne, din cauza prea vastelor complexități a vieții moderne nu sunt harnice să se îngrijească de toți și de toate, să umple toate golurile. Și atunci e nevoie ca fiii bisericii să suplinească ei această deficiență, să sară în ajutorul bisericii oferindu-și brațele de muncă, multiplicând forțele slăbite sau limitate ale bisericii.

În urma apelurilor insistente ale Papei, nu există azi țară sau neam catolic unde să nu se fi lăsat acțiunea catolică. Există în toată Europa, există în amândouă Americile, există până și în Asia și China, în Indii și în Africa întunecoasă, care ca mâine ne va întrece în zel și pietate, cum și citesc în cartea „Le Miracle des Eglises Noires” a Părintelui Quenard, generalul ordinului Părinților Assumptioniști, premiata de Academia franceză.

Acțiunea catolică și-a întins aripile oerotitoare, chemând la muncă, asupra tuturor claselor sociale fără deosebire de sex. I-a organizat pe micii copilași: „Beniaminii Papii”, pe studenții din clasele inferioare și superioare, inclusiv cei dela Universități, pătrunzând până în incinta internatelor și a colegiilor, înrolându-i pe toți sub steagul acțiunii catolice și trecându-i pe toți prin o anume școală sistematică de pregătire. În urma inițiativei Papei, astăzi există o întreagă literatură, o bibliotecă întreagă despre acțiunea catolică și putem spune că acțiunea catolică e una din celea mai ample, celea mai vaste, cele mai importante organizații din sânul bisericii catolice.

Și la noi, Înalți Prea Sfințiți părinți și Iubiți Fii, a pornit această acțiune sub numele de A. G. R. U. prin zelul și însuflețirea mirenilor noștri într'un moment de grea cumpănă pentru biserica noastră cu prilejul votării legii cultelor. Cunoașteți cu toții fazele și continuele ascensiuni ale acestei asociațiuni generale a Românilor uniți, cucerind tot mai mult întreaga întindere a Provinciei noastre Mitropolitane.

Astăzi stăm în fața celui al 8-lea congres general al Agrului în această vestită urbe Satu-Mare ce ne-a primit cu atâta ospitalitate. Mă bucur că eu, împreună cu colegii Arhieriei, avem fericirea să prezidăm acest al 8-lea congres general atât de impunător ca număr de participanți. Își are și numărul poezia sa, ar zice Sf. părinte, pentru că este multiplicator de bine și de virtute și zel atunci când e vorba de fiii lui Dumnezeu adunați în număr mare spre a săvârși Măririle Domnului.

Da! Adunatu-s'a acest congres spre a înfăptui binele, a realiza virtutea, a activa zelul și pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos. El este deci departe de orice frământare lumească, de orice preocupări vremelnice ce nu se lasă privity sub unghiul sau perspectiva eternității. Căci acțiunea catolică nu urmărește, o accentuăm sus și tare, în fața țării întregi, politică lumească, este înafară și peste orice politică sau partid politic, o spune Papa, și o repetăm noi ierarhii români uniți, pe urmele acestui mare Sf. Părinte.

Și ce înțelegere minunată află aceste principii în fiii bisericii noastre!

Aceasta este doară, dacă nu ne înșelăm, și semnificația demisiunii benevole pe care a dat-o iubitul nostru președinte de până acum al Agrului, Excelența Sa Valer Pop, urmate și de altele, demisiune dată în mod irevocabil, în ultima ședință, a comitetului central. Delicatețea conștiinței sale catolice nu a vrut și nu vrea să proiecteze asupra Agrului nici măcar umbra politicii militante. Un gest ce-l onorează de sigur, și e prețuit din partea noastră în justa lui valoare. Suntem siguri că precum la cei 8 ani scurși în oceanul veșniciei a purtat grijă de soarta Agrului, va ști să afle căi și mijloace să vegheze cu ochi de mamă asupra lui și în viitor.

Implorând darul Domnului asupra acestui congres și asupra tuturor cari simpatizează cu dânsul, Vă urez spor la muncă, împărțându-Vă binecuvântarea-mi arhierască.

Zile de primenire sufletească au fost zilele 6-9 Noembrie c. pentru mai multe parohii din arhidieceză. Folosind împrejurarea că au fost două sărbători după o altă, s'au ținut sfinte *misluni populare* cari au dat roadă bogată. Înșirăm în serie alfabetică parohiile cari au avut parte, cu acest prilej, de temelnice primeniri sufletești:

1. *Bălța*. Preot misionar pâr. *Liviu Chinezu*, prof. de religie în Blaj. Au dat ajutor la ascultarea mărturisirilor (400): V. Demian, parohul local și frații în Domnul: Chibulcuteanu. C. Matelu și E. Demian. — 2. *Cerghid*. Preot misionar pâr. *Dr. I. Suclu*, prof. de religie și rector al Internatului Vancean de băieți din Blaj. Au ajutat la ascultarea mărturisirilor (120): Oct. Dragoș din loc și V. Șara din Cerghizel. — 3. *Oarda de sus*, Preot misionar: pâr. *Elle Magda* din Alba-Iulia-Maleri. La ascultarea mărturisirilor (175) au dat ajutor frații în Domnul: Gh. Bitea, parohul local și I. Laslo din Partoș. — 4. *Posmuș*. Preotul misionar: pâr. *Dr. Gavril Pop*, prof. de teologie în Blaj. Au ascultat spovedanii (104) și preoții: I. Boca din loc și I. Morar din Pinticu. — 5. *Rachis*. Cuvântări de învățătură creștinească au roslit: pâr. I. Bucur, protop. Aludului; I. Păcurariu, A. Mureșan și N. Chindea. Sfinții lor au ascultat și mărturisirile credincioșilor — 6. *Sântu*. Preot misionar: *Dumitru Neda*, prof. de teologie în Blaj. S'au ostenit cu spoveditul, și frații preoți: Teof. Tatar, Aug. Giurgiu, Oct. Fricleu și Gavril Covăsan, preotul local. De SS. Taine s'au apropiat peste 200 persoane.

Facă cerul ca roada acestor misiuni să rămână și să tot crească spre a Domnului laudă și a sufletelor mântuire!

Totul în slujba ortodoxiei-neunite

În vremea din urmă chiar și 'n învățământul primar, autorii manualelor didactice s'au înmulțit, taman ca ciupercile după ploaie. Și an de an ne este dat să asistăm la spectacolul comerțului ce ni-l oferă arbitrara înlocuire a manualelor didactice cu altele noi, cu noi aprobări ministeriale și — bine înțeles — cu manuale de noi autori. Astfel că desorientarea părinților școlarii și neîncrederea în învățătorii satelor sporește mereu, grație acestor măsuri ce se repetă.

O carte de aceasta nouă mi-a căzut și mie în mână mai zilele trecute și, ca omul curios, am răsfoit-o nișel. Eșise de sub teascurile unei tipografii timișorene luna trecută și a rămas sortită să servească de manual pentru clasa VII-a primară. Și, în școlile de pe meleagurile bănățene s'a și introdus această carte, intitulată: „Cartea școlarului pentru cl. VII-a primară”, având ca autori pe următorii pedagogi ortodoci: *Dr. A. Popo-*

vici, dir. școalei norm. Timișoara; St. Petrescu, prof.; P. Bosică și St. Stoicănescu, învățători.

Dar acestea prea puțin ne interesează pe noi. Este însă și altceva: aceste manuale, fiind întocmite de așa, ca să cuprindă mai multe materii, tratează și religia. Veți bănuși acum, că pomeniții autori și în aceste cărți în a se arăta ca dascăli militanți în apele ortodoxiei-nenunite dela noi, conformându-se principiului: Vrei să ajungi ceva? — Fă pe ortodoxul și succesul ți-e asigurat!

Pentru a judeca puțin nivelul pedagogic și, mai ales, obiectivitatea în materiile de istorie a autorilor noștri, cităm din lecțiunea „Desbînarea bisericii” următoarele:

„Papii Romei, începând din veacul al V-lea, nu încetară a pretinde pentru sine recunoașterea dreptului de supremație sau înțerea mai presus de ceilalți patriarhi... Și în afară de acestea, în contra hotărârilor sinoadelor ecumenice, în Biserica de Apus s'au ivit învățături noi, și anume: că Duhul sfânt precede și dela Fiul, că după moarte există purgator, introducerea pâinii nedospite la sf. Cuminecătură și recunoașterea papii de cap suprem și infalibil (cu neputință de a greși) al întregii Biserici.”

Lectura e mai interesantă însă la pag. 11, unde e vorba de Biserica unită și vladicul *Inocențiu Micu*. „În urma uneltirilor Ungurilor catolici — glăsulesc cei 4 autori în materie de istorie bisericească — o parte din Ardeii dela 1700 primiră unirea cu biserica din Roma, obligându-se să respecte numai vre-o câteva puncte, socotite de puțină importanță, iar în schimb să se bucure de mai multe drepturi în Statul Ungar”. Apoi: „Uniții au rău de aci înainte câte un episcop, care era mai mult cu numele. La un moment dat, Românii începură să ceară dela Viena îndeplinirea diferitelor promisiuni ce li se făcuse la unire; nimeni însă nu-i asculta, din cauza că episcopii uniți erau incapabili de misiunea lor și depuneau puțină stăruință pentru căpătarea drepturilor făgăduite la unire”.

Pe pagina următoare însă, în corpul aceleiaș lecțiuni, pedagogo-istoricii noștri cântă cu totul pe altă strună. Iată cum: „Inocențiu Klein mută reședința episcopiei dela Făgăraș și înființează catedrala dela Blaj, și de atunci, Blajul a început să devină un focar de cultură românească, prin școalele de tot felul, ce s'au înființat sub scutul bisericii unite, în timpul și după acest vrednic luptător...”

Va să zică: din „incapabilitatea episcopilor uniți, cari erau mai mult cu numele”, răsare focarul de cultură românească întemeietorul școalelor blăjene — de unde a „răsărit soarele Românilor”, cum zăse I. H. Rădulescu — nici nu e pomenit măcar în aceste cărți... adevărate scrieri în duh bizantin, cu logică sibiană, și sublinieri telegrafiste.

Și se mai tem confrășii, că pecinginea și dihonă neunită n'a ajuns și prin bietul Banat care pierce... — N'au de ce se teme însă. Căci se lucrează și aici, când din umbră când pe față, atât în scris cât și prin grău viu și alte uneltiri de tot soiul. — Numai că preoșimea Bisericii Unite și cu adevărat strămoșești este meru la datorie și aici, ca oriunde pe pământul românesc. — Aceasta să se știe și s'o la aminte toți glăsuitoarii din strana stăugă!

Pr. Iosif Stoica

Congres internațional împotriva alcoolului. A avut loc luna trecută în Varșovia și e cel dintâiu atare congres internațional. A luat parte la el nunțul apostolic Cortesi, ca delegat al Sf. Părinte; apoi: cardinalii Hlond și Kakowsky; 27 mitropoliți și e-

piscopi și mulțime de credincioși și preoși din toate părțile Europei.

Autograful ce aducea și binecuvântarea apostolică a Vicarului Domnului, a fost citit de nunțul Cortesi, care a rostit și cuvântul de deschidere și care a ținut să accentueze în vorbirea sa că-i de datoria catolicilor din toate țările civilizate, să lupte mână în mână cu puterea de stat, în contra cumplutului flagel care-i alcoolismul. În moțiunea votată de congres s'a hotărât înființarea de reuniuni antialcooliste și ridicarea de căminuri și sanatorii în care să fie primiți, instruiți respectiv tratați, bețivii. S'a urgitat crearea de catedre la teologii, școale normale și facultăți de medicină, pentru studierea alcoolismului. S'a atras atenția educatorilor asupra tineretului care trebuie crescut în spirit antialcoolic. Asemenea s'a înălțat presei și tuturor organizațiilor creștine să lupte din răspuțeri și în deplin acord în contra acestui dușman fatal. După care continuă moțiunea:

„Alcoolismul e cu atât mai primejdios, cu cât ravagiile făcute de el, în multe țări, cel ce putere au să le îndiguiască, nici nu vreau să le vadă. Datorița ce-o avem de a cinsti pe Dumnezeu, pe care beția îl jignește în mod bătăran, precum și nefericirea vremelnică și veșnică a multor oameni și a multor familii, îl obligă pe catolici, și îndeosebi pe cel din Acțiunea Catolică, să susțină, după cea mai bună a lor știință, mișcarea ce tinde spre totala extirpare a beției. Căci, după cum o spune și cardinalul Pacelli: cumpătul de bunăvoie, din dragoste față de Dumnezeu spre binele omenirii și drept ispășire pentru multele păcate a vieții moderne de plăceri, e o adevărată apostolie, pe care Biserica o aprobă, o socotește vrednică de laudă și o întovărășește cu binecuvântarea sa. Cumpătul e singurul biruitor al desfrului și al imoralității”.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat de Oradea a făcut mai nou următoarele schimbări și numiri în rândurile clerului eparhial: *Anton Cordis*, admin. semin., la Bălța Bihorului; *Nicolae Cristea* din Tria, la Sârsâg; *Augustin Egri* din Fiziș, la Căuș; *Alex. Pop* din Almașul Mare, la Zalnoc; *Liviu Pop* din Zalnoc, la Siclu; *Ioan Creșpai* din Uilacul Belușului la Glorcuța; nou-hirotoniții: *Gavril Buzăș* la Almașul Mare; *Nicolae Puie* la Gârcel, iar *Trăian Candrea* la Tria.

Creștinismul la Expoziția Jubilară comemorativă a chezarului Augustus. De împlinirea alor două mil de ani dela moartea chezarului Augustus, întemeietorul imperiului roman, s'a aranjat la Roma o expoziție grandioasă. Creștinismul, care-i în legătură strânsă cu stăpânăia lui Augustus, are loc de cinste în cadrele acestei expoziții. Materialul documentar l-au furnizat muzeele Romei, ale Italiei, și chiar și ale străinătății, dar mai ales catacombele. Așa s'au făcut apoi c'au fost prinse, ca într'o licoasă admirabilă, întâmplări și persoane de-ale lumii și apostoliei creștine, dela început și până pe vremea lui Constantin cel Mare, eliberatorul Bisericii.

Jubilee preoșești. Unul e al păr. *Moise Brumbolu*, vicarul Făgărașului, care a împlinit 40 da ani de preoșie și 25 de protopope-vicariat. Din acest prilej parohia a ținut să-și omagheze păstorul. Ceeace s'a și făcut Duminică trecută, când, înainte de masă, după slojba sfântă, oficială în săbor de preoși, a fost elogiât de păr. *Dr. Victor Macavelu*, vicarul general mitropolitan, de preoșimea tractuală și de auto-

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

ritățile locale. După banchetul dela restaurantul „Mexico”, la orele 17, s'a dat în cinstea sărbătoritului, un matineu cu program bogat ce a culminat în conferința păr. Dr. V. Macavelu. — Jubileul de împlinirea alor 50 de ani de preoșie al păr. *David Deac* dela Gherla a avut loc în cadre mai restrinse. A fost și acesta însă o duloasă comemorare a celor faptulte și pătimite ca păstor sufletesc 12 ani într'o parohie, 19 într'alta și alți ani ca actuar, respectiv cassar, la centrul gherlan. — Amânduor jubilanților le dorim încă mulți ani dela Domnului!

Moartea lui Ramsay MacDonald. Din Londra vine știrea că *R. MacDonald*, fostul premier al Mării Britanii, a încetat subit din viață în 10 Noemvrie c, pe ocean, în drum spre America de Sud. Scoțian de origine, s'a născut la 1866 dintr'o familie de muncitor sărac, dar cinsit și harnic. Cel care avea să fie președintele de consiliu al celui dintâiu guvern socialist din Anglia, a muncit și el însuși, vreme de-un an de zile, într'un atelier umil. Apoi a făcut pe angajatul contabil într'o întreprindere comercială pentruca, după amarnice și neînterupte frământări, să ajungă unde a ajuns. — Acum plecase în prima vacanță din întreaga sa viață, cum a spus-o la imbarcarea-i pe vapor.

Locale. Duminică viitoare, de praznicul Intrării în biserică a Maicii Domnului, va predica în catedrală păr. *Victor Pop*, canonic mitropolitan.

Rugămintea ascultată. Ostilitatea cu care se poartă regimul nazist german, mai ales față de catolici, e arhicunoscută. S'a întâmplat totuși că s'a dat ascultare și unela din rugămintele acestora. Și anume: în urma unui decret din 1 Iulie c, în Germania nu se mai poate ajunge la făină curată de grâu decât cu aprobare specială. Cum însă sf. cuminecătură nu se poate face decât cu „ostii” din grâu curat, fără amestecul de 7% mălaiu, după porunca decretului menționat, card. *Bertram* din Breslau a înaintat forurilor competente o petiție cerând să le fie îngăduit catolicilor să-și provadă bisericile cu „ostii” din făină de grâu curat. — Și spune „Schönere Zukunft” (14. 11. 37) că regimul a rezolvat favorabil petiția card. *Bertram*.

Pigmei încreștinați. Un sat de pigmei din pădurile ecuatoriale ale Africei, — după cum e informată agenția „Fides” — s'a prezintat la misiunea din Mawuya și a trecut în masă la creștinism. Când s'au arătat mai întâi misionarii la ei, au luat-o la fugă. Dar după aceea s'au împrietinit cu ei, încât au mers și stau la misiune ca la ei acasă. Totuși, neputând lucra la soare, se retrag în pădure și-și caută vânatul din care au să trăiască.

Casă de vânzare

În Blaj str. Regele Ferdinand Nr. 29
(fostele case Boteiu).

Informații se pot obține la
dl Iustin Hossu

3-3

De vânzare:

Mobilă pentru salon de domn, conștând din 7 bucăți absolut nouă.

Mobilă modernă de nuc pentru sufragerie, absolut nouă.

Mobilă uzată, dar în stare bună, pentru un dormitor și alte obiecte de mobilă.

Informații la

Librăria Seminarului